

Хувилбар А

Нэгдүгээр хэсэг

1. Монгол орны томоохон талуудын нэг болох Хомын тал ямар гарал үүсэлтэй вэ? /1оноо/
 А. хуримтлалын В. нуурын С. аллювийн D. делювийн Е. морены
2. 1921 оны өмнөх засаг захиргааны хуваарийг харуулсан дараах зурагт 2-ын тоогоор ямар аймгийг тэмдэглэсэн байна вэ? /1 оноо/

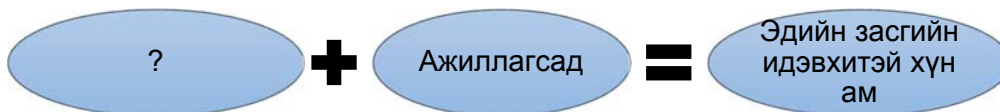
- А. Засагт хан аймаг В. Сайн ноён хан аймаг С.Түшээт хан аймаг
 D. Сэцэн хан аймаг E. Ховдын хязгаар

3. Тэгш хэвтээ байрлалтай чулуулгийн үе давхаргууд тектоник хөдөлгөөний нөлөөгөөр цуурч зөрдөг. Зөрж дээш өргөгдсөн хэсгийг юу гэдэг вэ? /1 оноо/
 А. Геосинклиналь В. Антиклиналь С. Грабен D. Синклиналь E. Горст

4. Дараах химийн нэгдлүүдээс аль нь фотосинтезийн үйл явцад оролцдог вэ? /1оноо/
 А. CO₂ В. NaF С. SO₂ D. NO₃ E. C₈H₁₈

5. Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу? /1 оноо/
зэргэд гэнэ.
 А. Хойд, өмнөд туйлыг холбосон шугамыг
 В. Анхны голдочтой зэрэгцээ татсан шугамыг
 С. Экватортой зэрэгцээ татсан шугамыг
 D. Экватороос тодорхой цэгт орших цэгийн нумын градусыг
 E. Дэлхийн төвийг дайруулан татсан шугамыг

6. Дараах бүдүүвчийн асуултын тэмдгийн оронд тохирох үг юу вэ? /1 оноо/

- А. Хүмүүн капитал В. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд С. Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин
 D. Хүн амын цонх үе E. Ажиллах хүч

7. Цусан төрлийн холбоо бүхий хүмүүсээс бүрдсэн бүлгийггэнэ. /1 оноо/
 А. үндэстэн В. угсаатны нийтлэг С. омог D. ястан E. түрэг хэлтэн

8. Богино зайн тээвэрт илүү зохицсон, хөдөлгөөний чиглэл чөлөөтэй, ачих буулгахад хялбар зэргээр бусад тээврээс ялгаатай тээврийн төрөл юу вэ? /1 оноо/

- A. Авто замын тээвэр B. Агаарын тээвэр C. Төмөр замын тээвэр
D. Усан замын тээвэр E. Дамжуулах хоолойн тээвэр

9. Монгол орны Газарзүйн шинжлэх ухааны нэрт эрдэмтэн Ш.Цэгмидийн судалгааны чиглэл, голлох бүтээл юу вэ? /1 оноо/

- A. Ландшафт судлал, Дорнод Хангайн структур геоморфологийн онцлог
B. Нийгэм эдийн засгийн газарзүй, БНМАУ-ын нийгэм эдийн засгийн газарзүй
C. Мал аж ахуйн газарзүй, Бэлчээрийн мал аж ахуйн газарзүй
D. Ус зүй, палеонтологи, Монгол орны агуй, рашаан
E. Физик газарзүй, Монгол орны физик газарзүй

10. Дараах зурагт 3-ын тоогоор юуг тэмдэглэсэн байна вэ? /1 оноо/

- A. Бискайн булан B. Мексикийн булан C. Мадагаскар арал
D. Камчаткийн хойг D. Аляскийн хойг

11. Дараах хариултуудад шинэхэн цас, элс, ой мод, хар шорооны альбедо болон дэлхийн нийт альбедог өгчээ. Аль нь шинэхэн цасны альбедо вэ? /1 оноо/

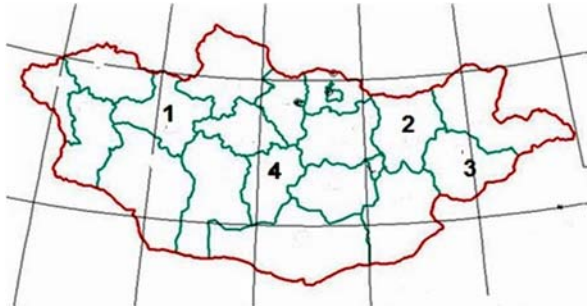
- A. 25 B. 8 C. 30 D. 85 E. 4

12. Дараах зурагт Монголд төдийгүй дэлхийн хамгийн хойш орших Бөөрөг дэлийн элс оршдог аймгийг хэдийн тоогоор тэмдэглэсэн байна вэ? /1 оноо/

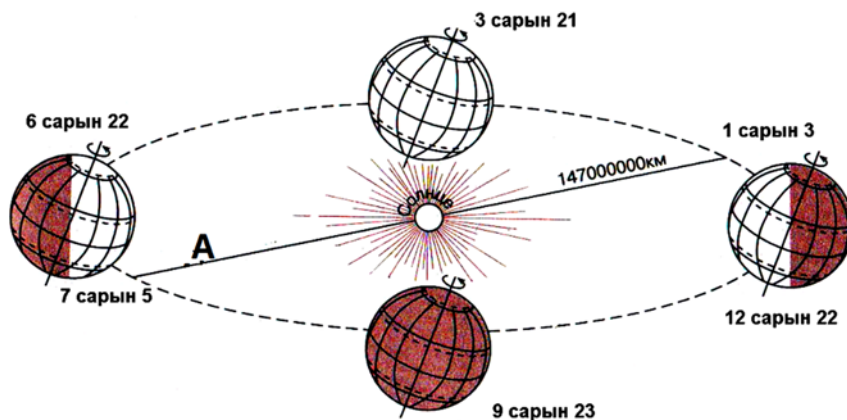
- A. 1 B. 3 C. 2 D. 4 E. 5

13. Атлантын далайн хамгийн гүн хонхор аль нь вэ? /1 оноо/
 А. Марианы хонхор /11022 м гүн/ В. Пуэрто-Рико /8742 м гүн/
 С. Зондын хонхор /7729 м гүн/ D. Гренландын тэнгис /5527 м гүн/
 Е. Сөнөсөн тэнгис /395 м гүн/
14. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших.....орд нь 6,4 тэрбум тн чулуун нүүрсний нөөцтэй. /1 оноо/
 А. Шивээ-Овоо В. Тавантолгой С. Багануур D. Шарын гол Е. Зүүнбаян
15. Зурагт 1-ын тоогоор тэмдэглэсэн аймаг эдийн засгийн ямар бүсэд багтах вэ? /1 оноо/

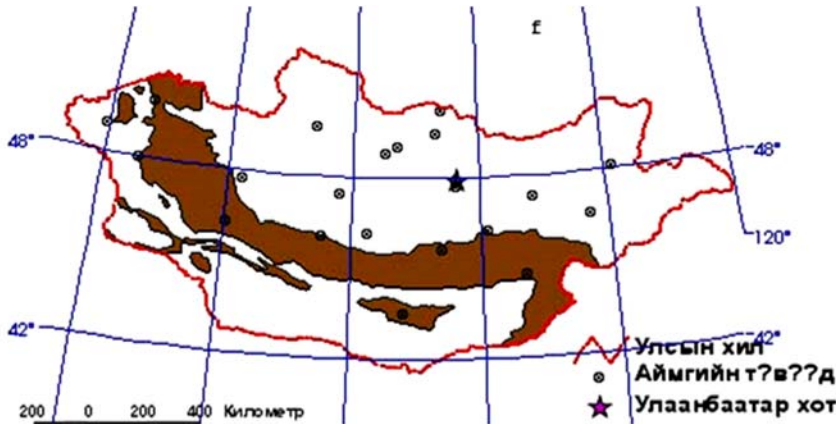
- А.Баруун
 В.Зүүн
 С.Хангайн
 D.Төвийн
 Е.Улаанбаатарын

16. Монгол улс болон БНХАУ-ын хиллэх шугамын урт хэд вэ? /1 оноо/
 А. 3485 км В. 4676,9 км С. 2392 км D. 1259 км Е. 5145 км
17. Дараах корпорациудаас аль нь үндэстэн дамнасан корпораци вэ? /2 оноо/
 А. Mobicom В. Tavanbogd С. MGL D. Mogul Е. Nike
18. Конусан тусгагийн өргөрөг нь нумарсан, уртраг нь..... хэлбэртэй байдаг. /2 оноо/
 А. тойрог В. шулуун С. нэг цэгээс цацарсан шулуун D. дөрвөлжин Е. бөөрөнхий
19. Өвөл Альпийн нуруунд очиж цанаар гулгах хүн ямар улсад очих нь зөв бэ? /2 оноо/
 А. Швейцарь В. Сомали С. Конго D. Венесүэл Е. Кени
20. Агаарын температурыг хэмжих бол аль багажийг ашиглах вэ? /2 оноо/
 А.Флюгер В. Барометр С. Гигрометр D. Термометр Е. Луужин
21. Дараах зургийг ажиглаад А үсгийн оронд тохирох хариултыг сонгоно уу? /2 оноо/

- А. 152000000 км
 В. Зуны туйл
 С. Хаврын өдөр шөнийн тэнцэл
 D. 157000000 км
 Е. Өвлийн туйл

22. Дараах зурагт Монгол орны байгалийн ямар бүсийг үзүүлсэн бэ? /2 оноо/

- A. Хээрийн бүс
- B. Цөлийн бүс
- C. Говийн бүс
- D. Ойт-хээрийн бүс
- E. Уулын босоо бүслүүр

23. Газар хөдлөлт нь ямар үйл явц вэ? /2 оноо/

- A. Чулуулаг бүрхүүлд дэлбэрэлт үүсэх
- B. Чулуулаг бүрхүүл доргиж, дэлбэрэлт үүсэх
- C. Магма гадарга дээр бялхаж гарах
- D. Магма газрын гүнд царцах
- E. Чулуулаг бүрхүүл доргиж, чичирхийлэх

24. Эх газрын байрлалтай улсууд аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Иран, Ирак
- B. Солонгос, Энэтхэг
- C. Афганистан, Узбекистан
- D. Шри-Ланк, Индонез
- E. Монгол, Филиппин

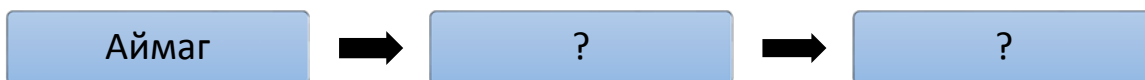
25. Нутаг дэвсгэрийн хэмжээгээрээ 1, 3-р байрт ордог аймгууд аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Говь-Алтай, Баянхонгор
- B. Дорноговь, Сүхбаатар
- C. Өвөрхангай, Хэнтий
- D. Завхан, Ховд
- E. Өмнөговь, Дорнод

26. Улаанбаатар хотын нэрний өөрчлөлтийг хугацаатай нь зөв тохируулан бичсэн хариултыг сонгоно уу? /2 оноо/

- A. 1639 оноос Богдын өргөө
- B. 1913 оноос Нийслэл хүрээ
- C. 1940 оноос Улаанбаатар
- D. 1639 оноос Өргөө
- E. 1911 оноос Да хүрээ

27. Монгол улсын одоогийн засаг захиргааны нэгжийг зөв гүйцээх үг юу вэ? /2 оноо/

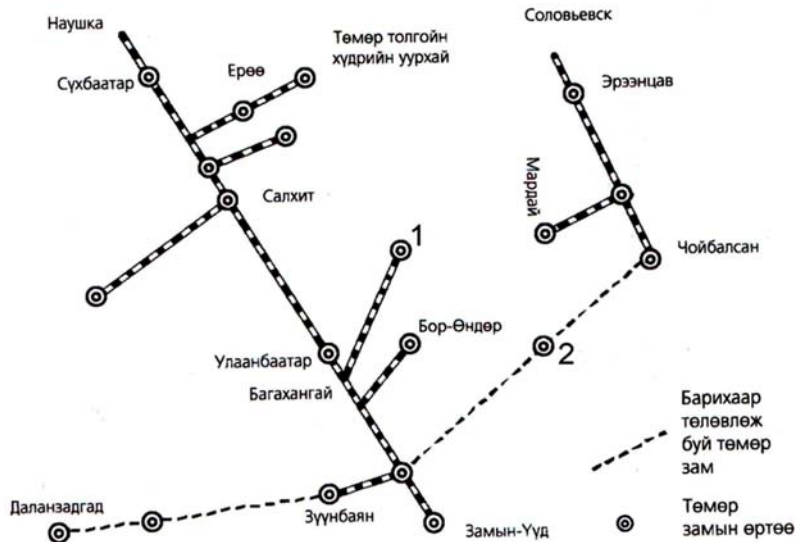

- A. Дүүрэг, Хороо
- B. Сум, Баг
- C. Баг, Хороо
- D. Дүүрэг, Сум
- E. Сум, Хороо

28. Монгол улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 5-аас дээш хувийг үйлдвэрлэж байгаа болон үйлдвэрлэх боломжтой ордуудыг стратегийн орд гэнэ. Тэгвэл дараах ордуудаас аль нь стратегийн ач холбогдол бүхий орд вэ? /2 оноо/

- A. Говь-Алтай аймаг - Зээгтийн нүүрсний орд
- B. Дорнод аймаг – Адуунчулууны нүүрсний орд
- C. Орхон аймаг – Эрдэнэтийн зэсийн орд
- D. Хөвсгөл аймаг - Эгийн голын нүүрсний орд
- E. Увс аймаг - Хар тарвагатайн нүүрсний орд

29. Дараах зурагт 1 ба 2-ын тооны оронд бичигдэх төмөр замын өртөөний нэр юу вэ? /2 оноо/

- A. 1-Тавантолгой, 2- Чингисийн далан
- B. 1-Эрдэнэт, 2- Шарын гол
- C. 1-Багануур, 2-Баруун урт
- D. 1-Айраг, 2- Сайншанд
- E. 1-Багануур, 2- Шарын гол

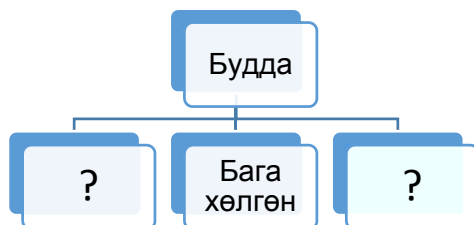
30. Индейчүүдийн эртний суурин болох Кито хот 3000 метрийн өндөрт оршино. Энэ хот ямар улсын нийслэл вэ? /2 оноо/

- A. Франц
- B. Эквадор
- C. Кувейт
- D. Фижи
- E. Ирак

31. Архангай аймагт 2010 оны байдлаар 44000 ажиллагсад, 1824 бүртгэлтэй ажилгүйчүүд байсан бол ажиллах хүч буюу эдийн засгийн идэвхитэй хүн амыг олно уу? /2 оноо/

- A. 1824
- B. 44000
- C. 49500
- D. 55475
- E. 45824

32. Шашны ангилалыг зөв нөхөж гүйцээх хариулт аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Их хөлгөн, Шарын
- B. Дунд хөлгөн, Лам
- C. Их хөлгөн, Лал
- D. Католик, Шарын
- E. Хинди, Бөө мөргөл

33. Баруун Европын улсууд аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Австри, Бельги, Швейцарь
- B. Дани, Норвеги, Финлянд
- C. Грек, Итали, Португал
- D. Румын, Чех, Унгар
- E. Украин, Гүрж, Югослав

34. Ноос, мах ихтэй нутгийн шилмэл омгийн хонины үүлдэр аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Уулын бор, Өнжүүл, Уулын алтай
- B. Баяд, Чамаар, Орхон
- C. Сэлэнгэ, Хар тарлан, Сементаль
- D. Гал шар, Тэс
- E. Галбын говийн улаан, Хэцийн хүрэн, Хос зогдорт

35. 8,5 сая км² талбайтай бөгөөд бүх нутаг нь өмнөд өргөрөг, зүүн уртрагаар тодорхойлогддог энэ тивийн хойд захын цэг Йорк хошуу ө.ө 11⁰ –аас Тасманы арлын урд үзүүр ө.ө 44⁰-т оршдог, 20 сая орчим хүн амтай. Энэ ямар тив бэ? /2 оноо/

- A. Ази
- B. Америк
- C. Африк
- D. Австрали
- E. Европ

36. Монгол улсын нутаг дэвсгэрийн хэмжээ 1564116 км² ба 1918 онд 647500 хүн амтай байсан бол хүн амын нягтшилыг олно уу? /2 оноо/

- A. 1,7
- B. 0,4
- C. 1,5
- D. 0,1
- E. 2,1

37. Дараах зурагт 1-ын тоогоор тэмдэглэсэн гадаргын усны ай савын үзүүлэлт аль нь вэ? /2 оноо/

- A. Нийт нутаг дэвсгэрийн -20%, урсацын-15%
- B. Нийт нутаг дэвсгэрийн -80%, урсацын-5%
- C. Нийт нутаг дэвсгэрийн -60%, урсацын-31%
- D. Нийт нутаг дэвсгэрийн -20%, урсацын-50%
- E. Нийт нутаг дэвсгэрийн -90%, урсацын-10%

38. Дараах хүснэгтэд өгөгдсөн уур амьсгалын нөхцөл бүхий газар нутаг хаана байж болох вэ? /2 оноо/

	1-р сар	2-р сар	3-р сар	4-р сар	5-р сар	6-р сар	7-р сар	8-р сар	9-р сар	10-р сар	11-р сар	12-р сар
Температур /°C/	23	24	26	31	35	34	34	33	33	32	27	23
Тунадас/ мм/	0	0	10	0	14	30	77	50	20	17	0	0

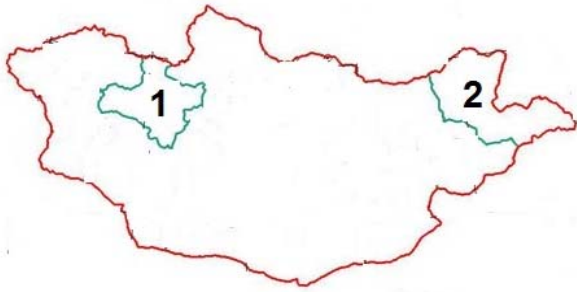
- A. Антрактид
- B. Сибир
- C. Скандиновын хойг
- D. Аляск
- E. Мали

39. Дараах зурагт аль тивийн ямар улсын нутаг дэвсгэрийг дүрсэлсэн байна вэ? /2 оноо/

- A. Ази тив- Түрк улс
- B. Европ тив- Франц улс
- C. Ази тив- Вьетнам улс
- D. Европ тив- Итали улс
- E. Европ тив- Норвеги улс

40. Дараах зурагт 1 ба 2-ын тоогоор тэмдэглэсэн аймгуудын нэр болон цагийн бүсийн дугаарыг зөв харгалзуулсныг олоорой. /2 оноо/

- A. 1-Ховд аймаг 7-р бүс, 2-Хэнтий аймаг 8-р бүс
- B. 1-Увс аймаг 6-р бүс, 2-Дорнод аймаг 7-р бүс
- C. 1-Завхан аймаг 6-р бүс, 2-Дорнод аймаг 8-р бүс
- D. 1-Ховд аймаг 8-р бүс, 2-Сүхбаатар аймаг 6-р бүс
- E. 1. Завхан аймаг 7-р бүс, 2-Сүхбаатар аймаг 8-р бүс

41. Өөрийн тодорхой нэр, эзэмшил газар нутагтай, хэл, соёл, сэтгэл зүйн онцлог, зан заншил, уламжлалаар холбогдсон хүмүүсийн нийтлэгийг ястан гэдэг. 2000 оны байдлаар 50,8 мянга гаруй хүн амтай, Монгол улсын нийт хүн амын 2,1%-ийг эзэлдэг нэгэн ястанг дараах зурагт харуулжээ. Энэ ямар ястан байна вэ? /2 оноо/

- A. Баяд
- B. Халх
- C. Барга
- D. Дөрвөд
- E. Дарьганга

42. Дэлхийд ховор, манай улсад нэн ховор болсон Аргамжинцэцэг нь байгалийн аль бүсэд ургадаг вэ? /2 оноо/

- A. Ойт хээрийн бүс
- B. Ойн бүс
- C. Хээрийн бүс
- D. Тайгын бүслүүр
- E. Говь-цөлийн бүс

43. Африкийн тавцан, Хойд Америкийн тавцангууд жилд дунджаар 38 мм-ээр холдож байгаа гэж үзвэл 500000 жилийн дараа хоорондын зай нь одоогийнхоос хэдэн км холдох вэ? /2 оноо/

- A. 190000 км
- B. 190 км
- C. 19000 км
- D. 19 км
- E. 1900 км

44. Байгалийн бүс бүслүүр тус бүрт тархах хөрсний хэв шинжийг зөв тохируулан сонгоно уу? /2 оноо/

Байгалийн бүс бүслүүр	Хөрсний хэв шинж
1. Экваторын ой	а. Улаан хүрэн
2. Саванн	б. Хар шороон
3. Сэрүүн бүсийн хээр	в. Улаан-шар, ферралит

- A. 1в, 2б, 3а
- B. 1а, 2б, 3в
- C. 1а, 2в, 3б
- D. 1в, 2а, 3б
- E. 1б, 2а, 3в

45. Дараах уул нуруудыг баруунаас зүүн тийш нь зөв дараалуулсан нь аль нь вэ? /2 оноо/

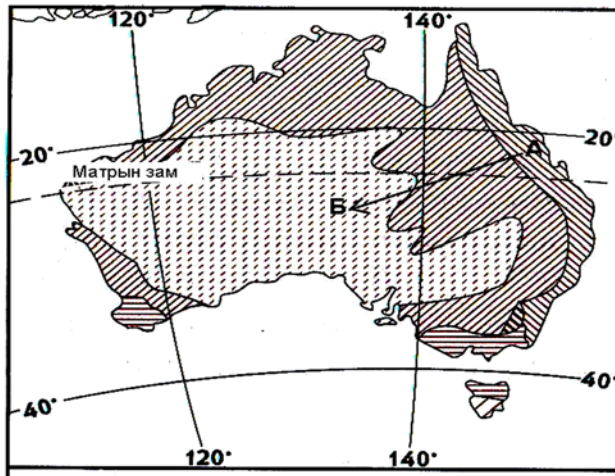
- A. Байтаг богд, Түргэн, Шүдэн
- B. Лхачинвандад, Хөгнө хан, Цамбагарав
- C. Мөнхсарьдаг, Булнайн нуруу, Ээж хайрхан
- D. Бүтээлийн нуруу, Хөрх, Түргэн
- E. Таванбогд, Тарвагатайн нуруу, Асралт хайрхан

46. Дараах гол мөрдийг цутгах нууртай нь зөв харгалзуулна уу? /2 оноо/

- 1. Ховд
- 2. Чоно харайх
- 3. Хэрлэн
- а. Далай нуур
- б. Хар-Ус нуур
- в. Хар нуур

- A. 1а, 2б, 3в
- B. 1б, 2в, 3а
- C. 1в, 2б, 3а
- D. 1а, 2в, 3б
- E. 1в, 2а, 3б

47. Дараах зурагт үзүүлснээр А-аас Б-рүү очсон жуулчин байгалийн ямар бүсээс ямар бүсэд очсон бэ? /2 оноо/

- A. Экваторын чийглэг ойн бүсээс цөл ба хагас цөлийн бүсэд
- B. Цөлийн бүсээс экваторын ойн бүсэд
- C. Халуун орны хээрээс өндөр уулын бүсэд
- D. Хээрийн бүсээс цөлийн бүсэд
- E. Цөлийн бүсээс өндөр уулын бүсэд

48. Газрын гадаргын хэлбэр дүрс нь дотоод, гадаад олон хүчин зүйлүүдийн үйлчлэлээр үүсдэг. Дараах зурагт үзүүлсэн гадаргын хэлбэр ямар хүчин зүйлийн үйлчлэлээр үүссэн бэ? /2 оноо/

- A. Мөсөн гол
- B. Түр зуурын урсгал ус
- C. Гол мөрөн
- D. Галт уул
- E. Салхи

49. Тэнгисүүдийг орших далайтай нь тохируулна уу? /2 оноо/

1. Номхон далай	a. Карын тэнгис
2. Атлантын далай	b. Дорнод Хятадын тэнгис
3. Энэтхэгийн далай	c. Аравын тэнгис
4. Хойд мөсөн далай	d. Карибын тэнгис

- A. 1c, 2d, 3b, 4a B. 1d, 2b, 3a, 4c C. 1b, 2d, 3c, 4a D. 1a, 2d, 3b, 4c E. 1b, 2a, 3d, 4c

50. Сугар гарагийн нарнаас алслагдах зайг о.о.н ээр илэрхийлнэ үү? /2 оноо/

- A. 1,52 B. 0,72 C. 29,94 D. 5,18 E. 1

**Хоёрдугаар хэсэг.
Тооцоолох даалгавар**

Санамж: Хоёрдугаар хэсэг нь тус бүр 4 оноотой 4 даалгавраас бүрдэнэ. Даалгаврын хариуг хариултын хуудасны хоёрдугаар хэсэгт дараах байдлаар бөглөхийг анхаарна уу?

Жишээлбэл: Эцсийн хариу 5482 гэж гарсан бол a-5, b-4, c-8, d-2 гэж бөглөнө.

2.1. Монгол орны хойд захын цэг болох Монгол шарын даваанаас экватор хүртэл шулуун зайгаар хэдэн км байх вэ?

2.2. 1 см-т 20 км нэрлэсэн масштабтай зураг дээр хоёр хотын хоорондын зай 5 см зурагдсан бол 1 см-т 25 км нэрлэсэн масштабтай зураг дээр хэдэн см зурагдах вэ?

2.3. Жижиг автобус 6-р сарын 10-ны өдөр 25 зорчигчтой Улаанбаатар хотоос хөдөлсөн ба нийт 1709 км зам туулж Баян-Өлгий аймагт очив. Зорчигч тээврийн эргэлт хэдэн хүн км болохыг бодож олно уу?

2.4. Өргөргийн тойргийн урт 21360 км бол тухайн өргөрөг дээр орших газар нутгуудад дэлхийн тэнхлэгээ тойрон эргэх хөдөлгөөний улмаас үүсэх шугаман хурд хэдэн км/цаг байх вэ?

